

BYGGMÄSTAREFÖRENINGEN  
BF



Vi firar **75** år

SÖDERTÄLJE BYGGMÄSTAREFÖRENING 1936-2011

# Eldsjälar startade föreningen för 75 år sedan

**2011 VAR DET 75 ÅR** sedan Södertälje Byggmästareförening startades. Det var några eldsjälar bland byggmästarna som beslöt att bilda en förening för att tillvarata sina intressen.

Från att ha bedrivit småskalig byggverksamhet i slutet av 1930-talet ökade skalan i byggandet avsevärt efter andra världskriget.

Under 1960-talet var Södertäljetrakten den mest överhettade byggmarknaden inom Mälardalsområdet, vilket skapade mycket arbete och även många problem för Södertälje Byggmästareförening.

I början av 1980-talet var byggmarknaden i landet ett dystert kapitel. 1981 gick Svenska Byggentreprenörföreningen tillsammans med Byggförbundet ut med kampanjen: *Bygg Sverige ur krisen – mer valuta för byggkronan!* I slutet av samma årtionde kännetecknades marknaden av överhettning; brist på arbetskraft och stor löneglidning, men det dröjde bara några få år, så gick marknaden åter i stå.

**UNDER 1990-TALET** var det främst AstraZeneca som stod för bygginvesteringarna i Södertälje, eller som någon skrev: »Losec är medicinen för byggverksamheten i Södertälje!« I början av 2000-talet inleddes samarbetet mellan Södertälje Byggmästareförening och Södertälje kommun om utmärkelsen »Årets Byggnad«, vilket rönt en hel del publicitet i media. Idag finns det, trots rådande ekonomiska läge i världen, goda framtidsplaner och optimism för ett växande Södertälje.

**ANTALET MEDLEMMAR** i Södertälje Byggmästareförening har stadigt ökat. 1981/1982 var vi 30 medlemmar för att idag ligga på drygt 70.

De olika styrelseledamöterna och föreningscheferna har under åren lagt ned ett synnerligen värdefullt arbete på att

främja utvecklingen inom byggandet i Södertälje och de närliggande kommuner som har ingått i föreningen.

De följande sidorna är tänkta att ge några nedslag i historien – vad som har tilldragit sig inom föreningen, framför allt under de senaste 25 åren – de första 50 finns redovisade i skriften »Södertälje Byggmästareförening 1936–1986«. Här presenterar vi även jubileumsåret 2011.

Södertälje i januari 2012

Lars Mattsson  
Ordförande



DENNA SKRIFT ÄR UTGIVEN AV SÖDERTÄLJE BYGGMÄSTAREFÖRENING  
I MARS 2012

PROJEKTLEDNING: SOFIA JONSSON, STOCKHOLMS BYGGMÄSTAREFÖRENING  
TEXT: PEGGY HÄGGQVIST, PEGGY COMMUNICATION AB  
LAYOUT: TULLBERGS KOMMUNIKATIONSBYRÅ/MARIANNE ENGBLOM  
FOTO DÄR INGET ANNAT ANGES: RYNO QUANTZ

OMSLAGSBILD: STYRELSEN I SÖDERTÄLJE BYGGMÄSTAREFÖRENING 2011, UPPIFRÅN OCH NED FRÅN VÄNSTER: ANDERS HENLÖV (TÄLJE MARK AB), LARS MATTSSON (ORDFÖRANDE, STÅL OCH BRANDTEKNIK I SÖDERTÄLJE AB), PEDER ANDERSSON (MARIEKÄLLA BETONG OCH TRANSPORT AB), MATTI VIRKKI (NCC CONSTRUCTION SVERIGE AB), ELISABETH MARTIN (FÖRENINGSCHEF), GÖRAN BJARNESTIG (HYGIEN BYGG TELGE AB) OCH KENT FERNQVIST (PEAB SVERIGE AB)

SAKNAS I BILD: ALEXANDRA LAURÉN (SKANSKA SVERIGE AB) OCH CONNY ÖGREN (BR NÄSLUND BYGGARE AB).



Festligt, folkligt, fullsatt passade väl in på Södertälje Byggmästareförenings jubileumsfirande den 21 november 2011. (Överst t v) Jan Kjellson, ordförande i Stockholms Byggmästareförening, t h, minglade tillsammans med Sivo Johansson och Bosse Hedberg, båda tidigare styrelseledamöter i Södertälje Byggmästareförening. (Överst t h) Planchefen Urban Dahlberg föreläste om förnyelsen av stadskärnan i Södertälje. (Nederst t v) Sargon Ablahad hanterar bygglovsärenden i Södertälje kommun. Här tillsammans med föreningschefen, tillika Stockholms Byggmästareförenings vd, Elisabeth Martin och Ola Månsson, vd för Sveriges Byggindustrier.

## Jubel vid jubileumsfirande

**DEN 21 NOVEMBER 2011** samlades ett 50-tal medlemmar från Södertälje Byggmästareförening i Axa Sports Center. Politiker och tjänstemän från Södertälje kommun, föreningens styrelse och tjänstemän samt ett antal hedersgäster kom för att fira 75-årsjubileet. Föreningens jubileum uppmärksammandes med information om den pågående omdaning av Södertäljes

stadskärna av planchefen *Urban Dahlberg* och stadsarkitekten *Tommy Åström*. Dessutom blev det mingel, tal och middag med efterföljande hockeymatch mellan Södertälje SK och Malmö Red Hawks, som SSK vann med hela 4-1.

Till kaffet i pausen bjöds på en extra festlig födelsedags-tårta!

- Utgångspunkten för förnyelsen av stadskärnan i Södertälje som ska pågå fram till 2029 är folkliv året om. Syftet är att skapa en sammanhängande och attraktiv stadskärna av det slag som finns i en del andra kommuner och utomlands. Stadskärnan ska vara den självklara mötesplatsen, erbjuda bra shopping och vattennära boende, sade planchefen Urban Dahlberg.



- Programområdet sträcker sig från Tom Tits Experiment i norr till Vårdsholmen i söder och visar på en stadsutveckling med nya bostäder, parkstråk, och nya butikslokaler som bland annat länkas samman med befintliga gallerior, samt nya parkeringsanläggningar i stadskärnans utkanter. Kollektivtrafiken ska förbättras med ett nytt stombusslinjenät med fler och tätare turer samt nya gång- och cykelvägar, berättade stadsarkitekt Tommy Åström.



# Detta hände under 2011

## Årsmötet

Södertäljebyggarna samlades för årsmöte i Södertälje Byggmästareförening torsdagen den 24 mars på Hotell Skogshöjd. Ordförande *Lars Mattsson* ledde de formella delarna och föreningschef *Elisabeth Martin* informerade om organisationens verksamhet under året. Medlemmarna fick bland annat information om de nominerade förslagen till Årets Byggnad och Årets Renovering, utsikterna för en kommande boutställning i Södertälje och den nya yrkeshögskoleutbildningen.

Efter årsmöte och föreningsstämma presenterade *Roswitha Rieder*, rektor för Vuxenutbildningen i Södertälje, och *Tommy Karlsson*, biträdande rektor för Teknikgymnasiet, Södertäljes nya yrkeshögskoleutbildning till byggarbetsledare. Därefter berättade *Robert Karjel*, helikopterpilot och överstelöjtnant i flygvapnet, om sina erfarenheter av att bekämpa pirater utanför Somalias kust.

Kvällen avslutades med en trevlig middag i hotellets restaurang.



FOTO: HANS EKESTANG

**Årets Byggnad** - den nya järnvägsbron över Södertälje kanal - är en 230 meter lång lyftbro som möjliggör bättre samverkan mellan tågtrafik och båttransport. Bron har blivit ett landmärke för Södertälje med tilltalande och spännande form och färgsättning. Trafikverket i Södertälje beställde bron som utformats av Bo Kjessel arkitektkontor och byggts av det danska entreprenadföretaget MT Højgaard A/S.

## Årets Byggnad

Till Årets Byggnad 2010 utsågs den nya järnvägsbron med Trafikverket som beställare och MT Højgaard A/S, Danmark, som byggentreprenör. Årets Renovering blev Vikbergs Säteri med *Per-Inge Nilsson* som beställare och med ett flertal lokala hantverkare som entreprenörer.

Tidigare pristagare utsedda av Södertälje kommun och Södertälje Byggmästareförening:

- |                             |                                |
|-----------------------------|--------------------------------|
| 2010 Nya Järnvägsbron       | 2005 AXA Sport Center          |
| 2009 Igelsta kraftvärmeverk | 2004 Karleby Hus               |
| 2008 Garden House           | 2003 Syrianska ortodoxa kyrkan |
| 2007 Hansta Strand          | 2002 Karlberga Park            |
| 2006 Kvarteret Valnöten     | 2001 Villa Hjelte              |

## Förslag om boutställning i Södertälje 2014

Ett debattinlägg från föreningens ordförande publicerades i Länstidningen den 12 februari och i nätupplagan den 14 februari. Tidningsartikeln ledde till att ordföranden sammanträffade med ledande tjänstemän inom stadsbyggnadskontoret och diskuterat förutsättningarna för att arrangera en boutställning i centrala Södertälje 2014/2015.

Kommunen har en mycket positiv inställning till denna typ av arrangemang som skulle kunna vara värdefull för staden ur flera aspekter.

## Nya regler innebär hårdare krav för nya medlemmar

Vid utgången av 2011 var antalet medlemmar 74 stycken, vilket kan jämföras med 79 stycken vid slutet av 2010. Medlemstillströmningen har mattats av något, bland annat eftersom nya medlemskriterier har införts som ställer krav på att företaget drivs i aktiebolagsform och att man varit verksam minst i så lång tid att det finns två årsbokslut.

Styrelsen har sammanträtt åtta gånger under året.

Att föreningen firade sitt 75-årsjubileum under året uppmärksammades vid den traditionsenliga medlemsträffen under hösten.

## Yrkehögskoleutbildning för arbetsledare

Nu kommer blivande arbetsledare i byggbranschen att kunna utbilda sig i Södertälje. Utbildningen är på två år och omfattar såväl byggtekniska studier som kurser i kvalitetssäkring, organisationsteori och ledarskap. En praktikperiod på cirka sex månader ingår också. Praktiken fungerar också som en del av en rekryteringsprocess för företag som har behov av nyrekrytering.

*Kent Fernqvist* är Byggmästareföreningens representant i ledningsgruppen för arbetsledarutbildningen som drivs av komvux i Södertälje. Byggföretagen representeras i ledningsgruppen av *Claes Magnusson*, NCC, och *Johan Sahlberg*, JM.

På grund av för få ansökningar blev den planerade terminsstarten hösten 2011 uppskjuten och utbildningen kan förhoppningsvis starta höstterminen 2012 i stället.



FOTO: HANS EKESTANG

**Årets Renovering** - Viksbergs säteri - grundades år 1681 och ligger naturskönt vid Mälarens strand. Säteriet är idag en privatbostad med lokaler för kurser och konferenser. Under senare år har samtliga byggnader varsamt renoverats såväl utvändigt som invändigt. Ett stort antal enskilda hantverkare har deltagit i renoveringen som genomförts under ledning av ägarna Per-Inge och Agnetha Birgersson.

## Projekt i Hovsjö gav jobb till ungdomar och renoverade bostäder

På ett styrelsemöte var *Lena Lago*, Basta Byggt teknik, och *Patrik Derk*, TelgeHovsjö, inbjudna för att presentera arbetsmarknadsprojektet »Hovsjöbyggarna«. Projektet har genomförts under 2011 som en riktad insats till ungdomar som bor i Hovsjö med målsättningen att dels utbilda ungdomarna, dels renovera bostäderna i området.

Tillsammans med Arbetsförmedlingen rekryterades 30 deltagare till utbildningen som omfattade såväl teoretisk utbildning, bland annat inom samhällskunskap och arbetsmiljö, som praktiska moment.

Av de 27 som deltog i den första delen av utbildningen

fortsatte 20 i en grundläggande byggtutbildning som inledning på en kommande lärlingsutbildning.

16 av deltagarna har nu erbjudits anställning som lärlingar i de företag som har avtal med TelgeHovsjö för ombyggnadsarbeten i området.

I den efterföljande diskussionen framförde samtliga styrelseledamöter att de är intresserade av mer information och kontakt med Hovsjöbyggarna.

Styrelseledamöterna erbjöds sig också att medverka till att fler praktikplatser ställs till projektets förfogande eller till kommande projekt av liknande slag.

# Kampanjer, Losec och nu kanske en boutställning

1980-  
talet

**PROTOKOLLEN FRÅN DEN** första hälften av 1980-talet innehåller inga »sensationer«. Byggverksamheten började inledningsvis bli mer aktiv, även om flera lågkonjunkturer lade hämsko på bostadsproduktionen.

**1981 BESLUTADE FÖRENINGEN** att aktivt medverka i Svenska Byggentreprenörföreningen, och Byggförbundets kampanj *Bygg Sverige ur krisen – mer valuta för byggkronan*. Till bostadsministern *Birgit Friggebo* lämnades en rapport med en rad konkreta förslag till förenklingar och besparingar inom såväl nyproduktion som ombyggnad. En sänkning av byggkostnaderna med upp till 25 procent skulle vara möjlig enligt rapporten. I Södertälje inbjuds till sammanträde med kommunens politiker och tjänstemän med kommunstyrelsens ordförande *Hasse Mattsson* i spetsen.

1990-  
talet

**ÅRET ÄR 1990** och bristen på arbetskraft är konstant. En markant ökning märks bland skoleleverna att studera »bygg«. Föreningen har också försökt påverka kommunen, skolmyndigheten och KTH att förlägga en 80-poängsutbildning inom bygg till Västergårdsgymnasiet i Södertälje istället för att dubblera denna kurs i Haninge. Hittills har idén avvisats av KTH, men »trägen vinner« står det i ett protokoll från föreningens årsmöte.

**1993 ÄR DET** Hallundaomvandlingen och ROT som gäller och så förstås Astra som årligen investerar cirka 400 miljoner kronor i byggandet, eller som årsmötesprotokollet citerar lokalpressen: »Losec är medicinen för byggverksamheten i Södertälje.«

Cirka 1000 byggnadsarbetare boende inom föreningens verksamhetsområde är arbetslösa.

**ÅRET DÄR PÅ, 1994**, skriver föreningen uppgivet i årsmötesprotokollet: »Några förhoppningar om lokalt betingade igångsättningar av betydelse är inte att förvänta om inte regeringen vidtar åtgärder. Vidare krävs att banker och

**1985 ÄR BOSTADSPRODUKTIONEN** i Södertälje så gott som obefintlig. Investeringsviljan från industrin är dock hygglig till skillnad från riket i övrigt. I årsmötesprotokollet från det året står att läsa: »Planeringen av bostadsproduktionen kan väl alla ha synpunkter på, men man måste undra varför man under åren alltid pendlat mellan bostadsbrist och tusentals tomma lägenheter. Stiftelsen Telgebostäder dras med en icke oväsentlig del outhyrda lägenheter.«

**LÖRDAGEN DEN** 13 september 1986 firar Södertälje Byggmästareförening 50-årsjubileum. Totalt deltog 190 gäster i firandet. Förutom god middag med dans till *Stickan Emanuelssons* eminenta orkester med bland annat *Hasse Tellemar* och *Giovanni Jaconelli*, var *Mikael Ramel* gästunderhållare.

**1989 SKRIVER TIDNINGEN** Byggnadsarbetaren om ett »Hemligt direktörsbrev«: »Betala 54:65 i timmen om vi inte blir ense!« är uppmaningen från *Göran Lidström*, vice vd på Skanska, enligt den upprörde redaktören på Byggnadsarbetaren.

finansieringsinstitut ändrar på sina inställningar vad gäller finansieringsmedverkan. Den enda ljuspunkten är Astras stora bygginvesteringar. Under året har man haft byggverksamhet igång motsvarande kontinuerligt 500 miljoner kronor.«

**1995 GÄSTAR** *Kerstin Blix* från Kretsloppsdelegationen vid Miljödepartementet, föreningens årsmöte. Hon berättar om en överenskommelse med byggbranschen och om idéer inför framtiden.

**1998 KAN MAN** läsa i årsmötesprotokollet att »alla förändringar i dagens arbetsmarknad kan bara bli till det bättre«. Astra AB står för de större investeringarna i kommunen och i någon mån ROT-jobben, främst när det gäller skolor. På väg- och anläggningssidan pågår arbeten med trafikplatsen Pershagen och trafikplatsen vid Jakobsdal i anslutning till motorvägen mot Stockholm.

**VID ÅRSSKIFTET 1998/1999** blir Nykvarn en egen kommun. Där har byggandet ökat väsentligt. Väg- och anläggningsbyggandet är, jämfört med andra kommuner inom den södra landsdelen, på en relativt hög nivå i Södertälje.

**FÖRENINGEN TILLKOM** på initiativ av några eldsjälar, däribland *Andrén Andersson* och *Henning Lundström*.

**NÄR NYA BYGGFÖRETAG** dök upp på marknaden, fann de lokala byggmästarna tiden mogen att bilda en egen sammanslutning efter mönster från andra orter som Stockholm och Västerås. Särskilt viktigt var det också att bemöta byggnadsarbetarnas fackföreningar som började agera för bättre villkor.

**FRÅN TIDIGT 1950-TAL** ända fram till 1970-talet var tillgången på arbetskraft alltmer sinande. På 1960-talet

tillkom allt fler nya medlemmar, byggandet ökade och flera firmor öppnade kontor i Södertälje. På 1970-talet började byggnadsverksamheten avta och marknadsläget var osäkert. Facket ville gärna se att man överfördes till Stockholms avtalsområde, men Byggmästareföreningen avstyrkte.

**1974 DISKUTERADES** bland annat de genomsnittsförtjänster som företag med rätt att själva förhandla, kommit upp till. Synen på »förtjänst per timme« och »kostnaden/m<sup>3</sup> byggnadsvolym« borde utredas ansåg man, närmast föranlett av Platzter Byggs Hovsjö-produktion.

2000-  
talet

**VÅREN 2002** är året då Södertälje Byggmästareförening tillsammans med kommunen för första gången utser Årets Byggnad i Södertälje. Vid en ceremoni den 25 maj 2002 på Politikertorget i Södertälje delas priset ut av stadsbyggnadsnämndens ordförande *Staffan Norberg* och föreningens ordförande *Lars Erkers* samt föreningschefen *Fredrik Malmberg*. Priset går till Villa Hjelte.

**HÖSTEN 2002** flyttar föreningen in i nya kontorslokaler med adress Storgatan 7. Det gångna året har präglats av diskussioner med Nynäshamn och Salems kommuner. Möte har också hållits med Södertälje kommun för att diskutera behovet av att öka antalet bostäder i kommunen. Mötet följdes upp med att föreningschefen *Fredrik Malmberg* får in en debattartikel i Läns-tidningen den 20 juni, där han gör gällande att produktionskostnaderna kan sänkas genom lägre beskattning och lägre kommunala avgifter plus att nyproduktion av hyresrätter hämmas av en reglerad hyresmarknad baserad på bruksvärdessystemet. Debattartikeln följs upp av en nyhetsartikel i samma tidning.

**I MARS 2003** gästar *Rolf B Bertilsson* från Sjöfartsverket föreningen. Han berättar om utbyggnaden av Södertälje kanal och sluss.

**REKRUTERINGSFRÅGOR ÄR** som vanligt prioriterade och särskild uppmärksamhet ägnas åt medlemsföretagens kommande behov av platschefer och arbetsledare. Styrelsen träffar representanter för KTH Haninge, YTH Haninge och Nackademin tillsammans med kommunens samordnare av högskolefrågor.

**I NOVEMBER 2006** flyttar föreningen till nya lokaler på Järnagatan 15, belägna i Badhotellet, ett kontorshotell som ägs och förvaltas av Telge Bostäder.

Föreningen överlägger med Nackademin och Södertälje

kommun om att återigen förlägga en KY-utbildning för blivande byggingenjörer till Södertälje. Med kommunen förs överläggningar om KTH:s framtida satsning i Södertälje. Föreningen medverkar vid en yrkesdag på Teknikgymnasiet.

**SVARTJOBBA HAR** varit en länge diskuterad fråga – det vill säga hur man ska bli av med dem! *Björn Wellhagen* från Sveriges Byggindustrier gästar föreningen vid ett medlemsmöte 2008 och informerar om ID06.

**UNDER ETT ÅRS TID** har samarbete bedrivits med Kista gymnasium och Teknikgymnasiet i Södertälje. Elever i årskurs 2 och 3 har erbjudits ett utökat gymnasieprogram med möjlighet att inrikta sig mot arbetsledaryrket. Eleverna läser bland annat affärsjuridik, organisationsteori och byggproduktion. Möjlighet finns att efter studenten söka sig vidare till KTH. Gymnasieskolorna, KTH och Byggmästareföreningen är eniga om att utfallet av denna utbildning är mycket positivt.

**VID ÅRSMÖTE DEN 25 mars 2010** beslutar föreningen om att anta nya stadgar. Vid en medlemsträff på Axa Sports Center berättar *Claes Sahlin* från Stockholms Byggmästareförening om boutställningar, vilket får till påföljd att ordförande *Lars Mattsson* skriver i en debattartikel i Läns-tidningen i Södertälje: »Varför inte en bostadsutställning i Södertälje? – En bostadsutställning 2014 kan dessutom bli ett intressant inlägg i valdebatten. Vi har möjlighet att sätta Södertälje på kartan. Vill ni vara med?«

**NU HAR 2011** gått till ända och frågan om en boutställning år 2014 diskuteras i Södertälje. Nybygge eller ombyggnad? Stort område eller litet? Tätort eller glesbygd? Enbart bostäder eller kanske också lokaler? När detta skrivs vet vi ännu inte om det kan bli en boutställning i Södertälje, men Södertälje Byggmästareförening står beredd. Genom Stockholms Byggmästareförening finns goda erfarenheter av tidigare boutställningar, såväl ekonomiskt som PR-mässigt. Det vore en fin möjlighet att sätta Södertälje på kartan!

# Från badort till industristad

**A**TT FÖRSÖKA SKAPA SIG en bild av hur Södertälje såg ut i äldre tider är nästintill omöjligt. Det finns få källor att tillgå, den äldsta kända stadskartan är från 1648. Det enda som framgår av byggnadsbeståndet är att staden, förutom kyrkan, hade ett rådhus som var beläget vid Gamla torget. Efter 1700-talets slut kom det att heta Skoltorget. Av de äldsta byggnaderna finns idag endast kyrkan och rådhuset kvar, även om de är förändrade.

Tälje, som platsen kallades fram till 1622, är en av landets äldsta centrumbildningar. »Stad« kan man först kalla platsen under högmedeltiden, eftersom Tälje troligen inte fick stadsprivilegier förrän på 1380-talet.

Två stora bränder, 1630 och 1650, utplånade en stor del av den äldre bebyggelsen i staden. Delar av södra delen av Storgatan eldhärjades år 1800.

**I MITTEN AV 1800-TALET** blev näringslivet alltmer utvecklat och den kommunala ekonomin blev bättre. Under 1860-talet startades flera företag i staden och i början av 1890-talet etablerades flera stora företag. De kom senare att fortsätta som SAAB-Scania, Alfa-Laval och Atlas Copco. Därmed var badortsidyllen Södertälje en industristad.

Nya bostadshus tillkom kontinuerligt, varför det aldrig uppstod några utpräglade arbetarkvarter i Södertälje. Många södertäljebor lyckades skaffa sig egna hus på större eller mindre tomter, vilket satte sin prägel på staden.

**I SAMBAND MED FÖRTÄTNINGEN** av centrum började man ersätta de gamla boningshusen utmed Storgatan med modernare byggnader. Tidigare var det handelsmännen som med sina rörelser hade ambitionen och resurserna att bygga nytt och större.

För en stad med ambitioner, var förstuds ett stadshotell ett måste. Efter många turer tecknades kontrakt i oktober 1886 på en totalentreprenad för byggmästaren *Carl Fredrik Lignell*. Av totalsumman 120 500 kronor, gick 2 500 kronor till arkitekten.

Vid sekelskiftet 1900 hade Södertälje drygt 8 000 invånare. Industrierna hade goda konjunkturen och inflyttningen låg på en hög nivå. Därmed ökade efterfrågan på bostäder.

**UNDER SENARE DELEN** av 1930-talet började industrins hjul att snurra allt snabbare och en rad industribyggen kom till. 1940 hade invånarantalet i staden stigit till nära 16 000 invånare. Tjugo år senare var befolkningsantalet det dubbla och allt fler större bostadsområden tog form. Under 1960-talet kom bland annat nya stadsdelar till: Brunnsäng, Geneta, Ronna, Saltskog och Hovsjö på kanalens södra sida samt Rosenlund och Östertälje på östra sidan. I mars 1965 öppnade varuhuset Kringlan i det som var Södertäljes nya centrum.

Samtidigt med utvecklingen av industrier och bostäder gjordes stora investeringar som blev av riksintresse: kanalen, motorvägarna, hamnen och järnvägen, allt i huvudsak finansierat med statliga medel.

**SEDAN DESS HAR UTVECKLINGEN** stadigt gått framåt och Södertälje är idag betydligt mer än kringlor och Tom Tits. Staden präglas av mångfald, modernisering och trivsamma miljöer i kombination med miljömedvetenhet och innovationer som utgångspunkt för nybyggnation.

**2011 ENADES DET** rödgröna Södertälje om att öka resurserna med två miljoner i budgeten för att öka framtagandet av detaljplaner och översiktsplaner. Målet är att 1 000 bygglov för bostäder per år ska kunna beviljas.

## STYRELSEORDFÖRANDE I SÖDERTÄLJE BYGGMÄSTAREFÖRENING FRÅN 1980-TALET

1979-1983	Bo Waldemarsson
1984-1986	Bo Nilsson, Jarl-Byggen AB
1987-1993	Bo Hedberg, Byggnadsfirman L E Lundberg
1994-1998	Calle Gustafson, Siab
1999-2005	Lars Erkers, Järntorget Bygg AB
2006-2011	Lars Mattsson, Stål & Brandteknik i Södertälje AB

## FÖRENINGSCHEFER FRÅN 1980-TALET

1980-1999	Berndt-Eric Flinck
1999-2007	Fredrik Malmberg
2007	Elisabeth Martin
2008	H-P Möller
2009-2010	Susanne Ekosander
2010-	Elisabeth Martin